
СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН МЕБЛІВ В УКРАЇНІ: НОВАЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ, ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ

УДК 747:749.1

Одробинський Ю. В.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Стаття присвячена особливостям розвитку меблевого виробництва на сучасному етапі, де визначено класифікацію якості, технологічні і композиційні принципи виготовлення меблів. Проаналізовано характеристику офісних і художніх меблів, визначаючи необхідність розвитку спеціалізації "Дизайн меблів" в освітянській сфері для вищих навчальних закладів.

Ключові слова: офісні меблі, класифікація, художні меблі, технології і освіта, інновації і перспектива.

На сучасному етапі розвитку меблеве виробництво займає особливо важливе місце, що пов'язано із необхідністю облаштування житлових та офісних інтер'єрів. Це меблі для зберігання різних речей і меблі для відпочинку та роботи, що у комплексі із внутрішнім оздобленням інтер'єру мають утворювати цілісну систему функціонально-просторової організації площі кімнати.

Сучасні "офісні меблі" – це, насамперед, функціональні рухомі меблі, що відрізняються економічністю простору, зручністю, легкістю форм, володіють чіткими суворими обрисами і стриманими холодними кольорами, без елементів декору та візерунків, використовуючи ергономічні особливості людини.

Класифікують "офісні меблі" на три сорти: за принципом виготовлення, якістю виробів і популярністю марки, що відображено у ціні [10, с.76].

Перший сорт – це елітні, коштовні меблі із натуральної екологічно чистої сировини, що відрізняються елегантністю форм, функціональністю і максимальною зручністю та експонуються на світових і міжнародних виставках (EXPO, CIFF Home Furniture, Design living tendency (м. Київ, Україна), WoodBuild (м. Шанхай, Китай), Abitare il Tempo (м. Верона, Італія), Kiff (м. Київ, Україна), Меблевий клуб (м. Москва, Росія), Міжнародна меблева виставка у

Криму (м. Сімферополь, Крим) та багато інших. В Україні такі меблі створюють одиниці: DP Group, Starsky (м. Київ), Giga Style (м. Харків), Ю-Гард (м. Одеса), Creale, Plest ТМ (м. Черкаси), R-Group (м. Сімферополь) тощо.

Другий сорт – це меблі середньої ланки, що виготовляють з не коштовних матеріалів із значною кількістю примірників, не рідко копіюючи відомі марки за формою і принципами обробки, відрізняючись доступністю і середньою ціною.

Третій сорт представлений низькоякісними і невиразними меблевими формами, що виготовлені із дешевих матеріалів багатомільйонними тиражами і використовуються для облаштування простих офісних чи учбових приміщень.

На сучасному виробництві офісні меблі виготовляються за різними технологічними принципами: столярні, гнуті, плетені, пресовані, штамповані і литі з металу і пластмас, іноді комбінуючи їх для більшої зручності [10, с. 76].

Для виготовлення меблів використовують такі матеріали як деревина, столярні плити і панелі (ДСП, ДВП, МДФ, фанера), полімери, пластик, ламінат, метал, тканина різних видів, шкіра, скло тощо [2].

Меблі для сидіння в офісах (стілці, дивани, крісла) являють собою чітку структуру однотипної простої конструкції і нерідко побудовані на основі стильових принципів компактного і органічного хай-теку, мінімалізму або конструктивізму. Їхня форма повинна максимально забезпечувати комфортність та ергономічність.

Особливого значення тут набуває психологічний фактор, відображений через урівноваженість кольору і архітекtonіку усіх меблевих форм, де важливим є кожна деталь. За останніми нормами усі гострі кути офісних меблів повинні бути притуплені або заокруглені, що позитивно впливає на атмосферу спілкування, тоді як гострі кути диктують жорсткість і психологічний дисбаланс. Колір повинен бути урівноважених середніх тонів, уникаючи чисті чорний, білий або будь-який яскравий хроматичний колір [6, с.147-185]. Рекомендовано мотиви натурального дерева.

Окремо слід проаналізувати облаштування кабінету керівника, що займає одну, дві або три кімнатні площі в залежності від положення та можливостей компанії або закладу. Це гостинна або конференц-зал, особистий кабінет і

кімната відпочинку, не рідко конференц-зал і особистий кабінет злиті в єдиний комплекс.

Конференц-зал керівника являє собою конструкцію із одного-чотирьох столів з'єднаних або приставлених один до одного, утворюючи зручну форму для спілкування. Відрізняють 7 основних конструктивних принципів оформлення конференц-залу керівника, найбільш прості з них: прямокутник і букви "Т" і "П"; складні мають форми квадрату, півкола "підкова", кола або овалу і за формою "ялинка"

Меблі тут мають бути природного кольору стриманого відтінку. Крісло керівника повинно виділятися своєю висотою і технічною досконалістю. "Воно може бути обладнане газліфтом – пневматичним механізмом підйому сидіння. Деякі моделі крісел дозволяють не лише регулювати кут нахилу спинки до сидіння, але і мають регулятор пружини гойдання, що дозволяє плавно відкидатись під певним кутом. Може регулюватись також і висота "підлокітників" – професор В.Г. Чернявський [10, с. 77-78].

Особистий кабінет керівника слугує для приватного прийому відвідувачів і завжди повинен відрізнятися коштовністю, більшою комфортністю і художньою цінністю. Крісло і стіл повинні бути виготовлені із природних матеріалів: дерево або метал, тканина або шкіра. Стільці відвідувачів також повинні мати природну основу, але з більш дешевого сорту сировини. Також постійним атрибутом кабінету є шкіряний диван. Шафи в особистому кабінеті керівника найчастіше засклені і мають одно -, двостулкові або розсувні двері. Зазвичай вони служать для зберігання документів [10, с.78].

Кімната відпочинку керівника також повинна відрізнятися комфортністю, де знаходиться двох -, або трьохмісний м'який диван із коштовних матеріалів, стіл на низьких ніжках, телекомунікація.

На відміну від "офісних меблів", інтер'єри житлових приміщень відрізняються безліччю варіацій художніх дизайнерських рішень, де меблеві форми підкреслюють закладений зміст художньої концепції. Тут можна використовувати різні конструктивно-пластичні рішення, яскраві кольори від холодної до гарячої гами, усі можливі декоративні елементи в залежності від

функціонального призначення житлових приміщень і психологічних факторів, що впливають на гармонійний стан і комфортне існування людини, задовольняючи духову і функціональну потребу [11].

Меблеві форми житлових інтер'єрів можуть брати на себе роль акцентів за допомогою форми та кольору або розчинитись в інтер'єрі як частина стін, підлоги або стелі [1].

У першому варіанті меблі немов презентують самі себе і мають назву "виставкові меблі" або художні меблі. Як правило їх розміщують окремо від стін, не рідко посередині кімнати, розділяючи її на різні зони. Саме виставкові меблі завжди відрізняються інноваційним експериментальним рішенням із незвичайним принципом формотворення. Це можуть бути шафи, крісла, дивани, ліжка, стільці, табурети тощо.

Задача іншого варіанту меблів, що є найбільш розповсюдженим зараз в Україні і в країнах пострадянського простору, протилежна – розширити кімнатну площу за допомогою витягнутих вертикальних, горизонтальних і прорізнних форм, створюючи зорову ілюзію. Ці меблі завжди притуляються до стін, повторюючи їхній малюнок чи колір і мають, насамперед, конструктивне архітектонічне рішення. Акцентом тут можуть виступати і меблі, і стіни, і навіть стеля чи підлога.

Існує і комбінований варіант, де для облаштування кімнати використовують не лише пристінні просторові меблі, а й виставкові (художні), що беруть на себе роль акценту – домінанти.

Розглянемо детальніше явище "виставкові меблі", попит на які, останнім часом, значно виріс і має перспективи для розвитку. Особливу ланку у цій сфері займають художні меблі, що відрізняються індивідуальністю, інноваційним рішенням форми, образно-змістовим характером.

Художні меблі належать до елітних меблів першого сорту, що виготовлені із натуральних, високоякісних матеріалів. Вони створюються за допомогою механічних і ручних інструментів власноруч, за індивідуальними авторськими проектами та вимагають від художника орієнтуватись в технології виробництва меблевих форм, знати усі властивості матеріалів; їхні переваги та недоліки, мати

образно-просторове мислення і знати основи композиційної будови і психологічні фактори сприйняття, вміти працювати із обладнанням та інструментами.

Художні меблі бувають різьбленими, гнутими [8], плетеними, литими і оббитими, комбінуючи: дерево – тканина, скло – метал, дерево – шкіра, метал – тканина, скло – дерево, метал – шкіра, дерево – метал, шкіра – ламінат [3, 4].

На протязі багатьох століть художні меблі прикрашали найкоштовнішими тканинами і виконували лише із цінних порід дерева: чорне і червоне дерево, палісандр, сандал на інше [5, с. 246]. Нерідко їх оздоблювали мозаїкою із перламутру, слонової кістки, панцира черепахи, срібла і золота та коштовним камінням [7]. Досить часто ці меблі мали символічне значення, їхня пишність та коштовне оздоблення відзначали владний статус його власника. Цей "культ меблів" не з'явився на порожньому місці, а є результатом структури соціально-економічного устрою, бо охоплює усі сфери людського життя на протязі всього існування. Вимога до розкоші у заможних людей існує і сьогодні.

Як і елітний одяг, художні меблі, крім функціонального призначення, демонструють розкіш, владу, рівень статусу свого господаря. Сьогодні величезний попит на ці меблі вимагає відповідних дій – розширювати спеціалізацію "дизайн меблів" у різних регіонах України, що забезпечить комплексну підготовку професійних фахівців у цій сфері, які будуть здатні не лише проектувати сучасні меблеві вироби а й створювати їх в матеріалі.

Література

1. *Ачкасова Л.Ф.* Интерьер и дизайн вашего дома / Л.Ф. Ачкасова . — Харьков.: Клуб семейного досуга, 2008. — 381 с.
2. *Барташевич А.А.* Конструирование мебели / Барташевич А.А., Трофімов С.П. — Минск: Современная школа, 2006. — 128 с.
3. *Задорога А.* Філософія творення меблів: [новий матеріал шкіра на ламінаті] / А. Задорога // Меблеві технології. — 2008. — № 7. — С.16-18.

4. *Задорога А.* Елітні меблі з червоточинкою: [про модну технологію штучного старіння деревини] / А. Задорога // Меблеві технології. — 2008. — № 7. — С.42-47.

5. *Кес Д.* Стили мебели. — / Дула Кес. — Будапешт: изд. Академии наук Венгрии, 1979. — 272 с.

6. *Лукьянова Л.Г.* Интерьер гостиниц / Людмила Григорьевна Лукьянова. — К.: Вища школа, 1991. — 248 с.

7. *Миллер Д.* Мебель: все стили от древности до современности / Хилл А., Граф Г., Денлейв Д., Смит Д., Миллер Д., Хели Э., Бейс Д., Незерсоул С. — М.: Астрель, 2006. — 560 с.

8. *Немішаева Я.* Магія плавних ліній: методи і технологія виготовлення меблів із гнутої деревини / Я. Немішаева. // Меблеві технології. — 2008. — № 5. — С.46-48.

9. *Одробіньський Ю.В.* Концепція декоративності майстра народного дереворізьблення Євгена Зайцева / Ю.В. Одробіньський // Вісник ХДАДМ: Зб. наук. праць/ За ред. В.Я. Даниленка. — Харків: ХДАДМ, 2010. — № 1. — С.148-152,

10. *Чернявський В.Г.* Особливості використання меблів при формуванні дизайну інтер'єрів офісних приміщень / В.Г. Чернявський, А.В. Сипливець // Вісник ХДАДМ: Зб. наук. праць/ За ред. В.Я.Даниленка. — Харків: ХДАДМ, 2010. — № 1. — С.76-78, іл.

11. *Шумера С.С.* Технологія виготовлення художніх меблів: Підручник для ПТУ / СС. Шумера. — Київ: Вища школа, 1994. — 309 с.

Odrobinsky Y. V. The modern design of furniture in Ukraine: innovations, perspectives, artistic features

The article is devoted to features of the furniture production at the present stage, which defines the classification of quality, technology and composition principles of furniture making. In article made analysis of the characteristics of office and art furniture, identified the need to development specializations "Furniture Design" in the educational system for higher education.

Key words: *office furniture, classification, art furniture, technology, innovation and perspective.*